


PIKVIKIEČIAI

irmasis šviesos spindulys, nutvieskęs tamsą ir pripildęs akinančio spindesio tą nežinią, kuri, kaip paaiškėjo, lig šiol gaubė nemirtingojo Pikviko visuomeninės veiklos pradžią, sužėrėjo, begvildenant toliau pateiktus Pikviko klubo mokslinės veiklos protokolus, kuriuos šių užrašų leidėjas su didžiausiu malonumu pateikia savo skaitytojams, trokšdamas atskleisti kruopštų atidumą, nenuilstamą uolumą ir neprilygstamą įžvalgumą tyrinėjant daugybę jam patikėtų dokumentų.

„1827 metų gegužės 12 diena. Pirmininkauja Džouzefas Smigersas, eskvairas, N. V. P., P. K. N*. Vienbalsiai nutarta:

jog šioji asociacija su dideliu pasitenkinimu ir besąlygišku pritarimu išklause Semiuelio Pikviko, eskvairo, P., P. K. N.**, perskaitytą pranešimą tema „Samprotavimai apie Hampstedo tvenkinių versmes, taip pat kai kurios pastabos, susijusios su Dyglės Teorija“, ir todėl toji pati asociacija reiškia minėtajam Semiueliui Pikvikui, eskvairui, P., P. K. N., nuoširdžiausią padėką;

jog šioji asociacija, gerai suvokdama ką tik išklaustyto kūrinio naudą mokslui — ne mažesnę negu Semiuelio Pikviko, eskvairo, P., P. K. N., nenuilstami tyrinėjimai Hornsyje, Haigeite, Brikstone ir Kambervelyje, — podraug negali neišreikšti tvirto įsitikinimo, kokios neįkainojamos gėrybės pasipiltų,

* Nuolatinis viceprezidentas, Pikviko klubo narys.

** Prezidentas, Pikviko klubo narys.

jeigu šis itin gabus vyras mokslo ir švietimo pažangos labai imtųsi platesnių tyrinėjimų, išplėstų kelionių ribas ir podraug savo stebėjimų sferą;

jog šioji asociacija, turėdama omenyje iškeltuosius motyvus, visapusiškai išgvildeno pasiūlymą, pateiktą minėtojo Semiuelio Pikviko, eskvairo, P., P. K. N., ir kitų trijų žemiau išvardytų pikvikiečių, — sudaryti naują Suvienytųjų pikvikiečių poskyrį, pavadintą Pikviko klubo korespondentų draugija;

jog šioji asociacija minėtą pasiūlymą priėmė ir patvirtino; todėl buvo įkurta Pikviko klubo Korespondentų draugija, o jos nariais paskirti ir patvirtinti Semiuelis Pikvikas, eskvairas, P., P. K. N., Treisis Tapmenas, eskvairas, P. K. N., Ogastas Snodgrasas, eskvairas, P. K. N., ir Natanielis Vinklis, eskvairas, P. K. N.; jog jie įpareigojami retkarčiais į Pikviko klubą, esantį Londone, siuntinėti autentiškas ataskaitas apie savo keliones bei tyrinėjimus, apie žmonių ir papročių stebėjimus, apie visus nutikimus, taip pat pridėti įvairiausių pasakojimus bei užrašus, kurių galbūt pareikalautų vietovės gyvenimo apibūdinimas ar iškilę samprotavimai apie tai;

jog šioji asociacija nuoširdžiai pritaria pasiūlytam principui — kad kiekvienas Korespondentų draugijos narys padengtų savo paties kelionės išlaidas, — ir nežada uždrausti minėtosios draugijos nariams tokiomis pat sąlygomis tęsti savo tyrinėjimus;

jog minimosios Korespondentų draugijos nariams turi būti žinoma ir pranešama, kad asociacija apsvarstė jų pasiūlymą padengti savo laiškų bei siuntinių pristatymo kaštus; jog asociacija šį pasiūlymą laiko vertu didžiųjų protų, kuriems jis kilo, ir visiškai tam pritaria.“

Atsitiktinis liudininkas, priduria sekretorius, kurio plunksnai esame skolingi už tolesnį aprašymą, galbūt nebūtų įžiūrėjęs nieko ypatingo toje praplikusioje galvoje bei apskrituose akiniuose, kurie, skaitant minėtuosius nutarimus, buvo įdėmiai įsmeigti tiesiog jam, sekretoriui, į veidą. Tačiau tiems, kurie žinojo, kad po šia kakta veikia gigantiškos Pikviko smegenys, o už apskritųjų stiklų blykčioja spinduliuojančios Pikviko akys, tai buvo iš tiesų nepamirštamasis reginys. Juk čia sėdėjo žmogus, kuris ištyrė didinguosius Hampstedo tvenkinius ligi pat jų versmių, kuris mokslo pasaulį sukrėtė savąja Dylgės Teorija, — sėdėjo

jis ramus ir nesudrumsčiamas, tarsi tų tvenkinių gelmė speiguotą dieną arba tarsi vienišas tos dyglių padermės atstovas pačiame molinio ąsočio dugne. O koks nepakartojamas atsiskleidė reginys, kai šis įžymus žmogus, staiga atgijęs ir pagautas įkvėpimo, vos tiktai suskambus vieningam jo šalininkų šauksmui: „Pikvikas!“, neskubėdamas atsistojo ant vindzoriško krėslo, kuriame ką tik sėdėjo, ir kreipėsi į jo paties įkurtojo klubo narius! Koks siužetas dailininkui toji jaudinanti kalbą sakančio Pikviko scena! Vieną ranką jis buvo gracingai pakišęs po frako skvermais, kita mojavo ugningos, iškilmingos prakalbos taktan; kadangi jis buvo pasilypėjęs aukštėliau, aiškiai matėsi aptemptos trikotažinės kelnės ir blauzdinės, kurie, dėvimi paprasto žmogaus, būtų likę nepastebėti, tačiau dabar, mūvimi Pikviko, nejučiomis kėlė, — jei taip galima pasakyti, — šventą pagarbą ir pasigėrėjimą; aplink jį spietėsi vyrai, kurie savanoriškai sutiko dalytis jo kelionių vargais ir kuriems likimas lėmė tapti jo atradimų šlovės dalininkais. Jam iš dešinės sėdėjo misteris Treisis Tapmenas — tas nepaprastai judrus Tapmenas, kuriame subrendusio žmogaus išmintis ir patyrimas derėjo su jaunuolišku entuziazmu bei įkarščiu, kai jame pasireiškėdavo pati įdomiausia ir nekalčiausia žmogiškoji silpnybė — meilė. Laikas ir geras apetitas pastorino šią kadaise tokią romantišką figūrą; juoda šilkinė liemenė vis platėjo; po ja kadamuojanti auksinė laikrodžio grandinėlė colis po colio traukėsi iš misterio Tapmeno regėjimo lauko; riebus pagurklis palaipsniui aprietė balto kaklaraiščio kraštus, tačiau Tapmeno širdis nepasikeitė — žavėjimasis gražiąja lytimi liko dominuojanti jo aistra. Didžiojo vado kairėje sėdėjo poetiškasis Snodgrasas, o šalia jo — sportininkas Vinklis; pirmasis — poetiškai apsiautęs paslaptingu mėlynu apsiaustu su šuns kailio apykakle, o antrasis — savo asmenybės žavumu papildydamas naujo žalio medžiotojiško švarko, languoto kaklaraiščio ir priglundusių gelsvai pilkų kelnų spindesį.

Šia proga pasakyta iškilminga misterio Pikviko kalba, taip pat ir dėl jos kilę debatai įtraukti į klubo protokolus. Tiek kalba, tiek debatai susiję su kitų įžymių korporacijų diskusijomis, o kadangi visada įdomu atsekti, kuo yra panaši didžiųjų žmonių veikla, tai mes tuos protokolų įrašus perkeliame į šiuos puslapius.

„Misteris Pikvikas pareiškė (*rašo sekretorius*), jog šlovė maloniai veikia kiekvieno žmogaus širdį. Poeto šlovė yra maloni jo bičiuliui Snodgrasui, nugalėtojo šlovė ne mažiau džiugina jo bičiulį Tapmeną, o jo bičiulio Vinklio krūtinėje dega karštas troškimas pelnyti šlovę visose sporto šakose — žemėje, ore ir vandenyje. Jis (misteris Pikvikas) nenori neigti, jog ir jam ne-

svetimos žmogiškosios aistros, žmogiškieji jausmai (*pritarimas*), galbūt ir silpnybės (*garsūs šūksniai*: „Ne!“), bet jis turi pasakyti štai ką: jeigu jo širdyje kada nors ir plykstelėdavo puikybės liepsna, tai dar galingesnis troškimas duoti naudos žmonijai tą liepsną pagaliau užslopindavo. Žmonių pagyros jam — tai grasinimas padegti, žmonijos meilė — jo draudimo draugija. (*Audringi plojimai*.) Jis jautė šią tokią pasididžiavimą — dėl to atvirai prisipažįsta, ir priešų valia tuo pasinaudoti, — jis jautė šią tokią pasididžiavimą, dovanodamas pasauliui savąją Dyglės Teoriją, — nesvarbu, ar ji verta šlovės, ar ne. (*Balsas „Verta!“ Triukšmingas pritarimas*.) Taip, jam norisi sutikti su gerbiamuoju pikvikiečiu, kurio balsas ką tik pasigirdo: šlovės ji verta; tačiau jeigu apie šį traktatą išgirstų net pačiuose tolimiausiuose pasaulio kampečiuose, tai ir tuomet džiaugsmas dėl šio kūrinio autorystės būtų visai niekis, palyginti su tuo pasididžiavimu, su kuriuo jis žvelgia aplinkui dabar, pačią laimingiausią savo gyvenimo valandėlę. (*Plojimai*.) Jis — pilkas žmogelis. („Ne! Ne!“). Tačiau jis negali nesuprasti, jog yra išrinktas didžiai garbingam tikslui, susijusiam su kai kuriais pavojais. Kelionių sąlygos — pasibaisėtinos, vežėjai — bjauraus būdo žmonės. Tegu džentelmenai pažvelgia toliau ir pamatys, kokie dalykai dedasi aplinkui: kad ir kur žvelgtum, pašto kariatės verčiasi aukštyn kojomis, arkliai pasibaidę ima nešti, laivai garma į dugną, garo katilai sproginėja. (*Plojimai. Balsas „Ne!“ Ne? (Plojimai)*.) Tegul gerbiamasis pikvikietis, kuris taip garsiai šūktelėjo „Ne!“, išeina priekin ir pabando tai įrodyti, jeigu gali. (*Plojimai*.) Kas sušuko „Ne!“? (*Entuziastingi aplodismentai*.) Tai yra tikriausiai koks tuščiagarbis ir apmaudo graužiamas žmogelis — nesinori sakyti, kad galanterininkas (*ovacijos*), — pavydėdamas tos garbės, kuri atitekusi — galbūt nevertai — jo (misterio Pikviko) moksliniams darbams ir nirdamas dėl kritikos, kurios susilaukė niekingi mėginimai su juo konkuruoti, dabar griebiasi šitokio bjauraus, pasalūniško būdo...

Misteris Blotonas (iš Oldgeito) pasisako dėl posėdžio tvarkos. Ar gerbiamasis pikvikietis ne jį turi galvoje? (*Šauksmai*: „Tvarkos! Pirmininke! Taip! Ne! Tęskite! Gana!“)

Misteris Pikvikas nesiduoda riksmo išmušamas iš vėžių. Taip, jis turėjo galvoje gerbiamąjį džentelmeną. (*Didžiulis sambrūzdis*.)

Tuomet misteris Blotonas pareiškia, kad jis su giliausia panieka atmeta melagingą, šlykštų kaltinimą. (*Gyvas pritarimas*.) Gerbiamasis džentel-

menas esąs pagyrų puodas! (*Visiškas sąmyšis, garsūs šūksniai: „Pirmininke! Tvarkos!“*)

Dėl posėdžio tvarkos pasisako misteris Snodgrasas, kuris užsipuola pirmininkaujantįjį. („Klauskite!“) Jis nori žinoti: neįau nebus padarytas galas šiam gėdingam dviejų klubo narių kivirčiui? („Teisingai! Teisingai!“)

Pirmininkas pareiškia esąs tvirtai įsitikinęs, kad gerbiamas pikvikietis atsiims ką tik pasakytuosius žodžius.

Misteris Blotonas užtikrina, kad nors ir kaip jis gerbtų pirmininkaujantįjį, savo žodžių neatsiims.

Pirmininkas sako, kad jo šventa pareiga paklausti: ar gerbiamasis džentelmenas neseniai jam išsprūdusį posakį pavartojo bendrąja prasme?

Misteris Blotonas, nė niek nedvejodamas, atsako, kad ne: jis tą žodį pavartojo pikvikietiška prasme. („Teisingai! Teisingai!“) Jis negali nepripažinti, jog asmeniškai gerbiamajam džentelmeniui jaučia giliausią pagarbą ir prielankumą, o pagyrų puodu jį laiko tikrai pikvikietišku požiūriu. („Teisingai! Teisingai!“)

Misteris Pikvikas jaučiasi visai patenkintas garbingu, nuoširdžiu ir išsamiu savo gerbiamojo bičiulio paaiškinimu. Jis prašo taip pat turėti galvoje, jog ir jis pats savo pastabas išsakė tikrai pikvikietiška prasme. (*Plojimai.*)“

Šiais žodžiais protokolas baigiasi; neabejojame, kad tuo baigėsi ir visiems priimtini ir suprantami debatai. Mums nepateko į rankas oficialūs pranešimai apie faktus, kuriuos skaitytojai ras artimiausiame skyriuje, tačiau jie buvo rūpestingai sugretinti su laiškais bei kitais rankraščiais, kurių autentiškumas toks neabejotinas, jog juos pagrįstai galime išdėstyti rišlaus pasakojimo forma.



PIRMOSIOS DIENOS KELIONĖ,
PIRMOJO VAKARO NUOTYKIAI IR JŲ PASEKMĖS



aulė, tas visur esąs ir niekad nevėluojąs tarnas, buvo ką tik pakilusi ir bežiebianči savo žibintą tūkstantis aštuoni šimtai dvidešimt septintųjų metų gegužės tryliktą dieną, kai misteris Semiuelis Pikvikas, nelyginant antroji saulė, pakirdo iš miego, plačiai atlapojo kambario langą ir pažvelgė į apačioje plytintį pasaulį. Gosvelo gatvė tysojo po jo kojomis, Gosvelo gatvė, kiek akis užmato, driekėsi į dešinę ir į kairę, o anapus grindinio stūksojo priešinga Gosvelo gatvės pusė. „Lygiai toks pat ribotas, — pagalvojo misteris Pikvikas, — yra ir tų filosofų akiratis, kurie tenkinasi iššniukštinėje čia po pat nosim esančius reiškinius, nesistengdami įžvelgti už to akiračio slypinčių tiesų. Juk ir aš galėčiau pasitenkinti, amžinai spoksodamas į Gosvelo gatvę ir visiškai nesistengdamas prasiskverbti į slėpiningas iš visų pusių ją supančias sritis.“ Ir misteris Pikvikas, įgyvendindamas šią puikią idėją, šoko grūsti savo sąnarius į drabužius, o mantą — į lagaminą. Įžymūs žmonės dažniausiai ne itin skrupulingai rūpinasi savo išvaizda, todėl misteris Pikvikas bematant susidorojo su barzdos skutimu, rengimusi bei kavos gėrimu ir po kokios valandos, nešinas lagaminu, į palto kišenę įsidėjęs žiūroną, o į liemenės — užrašų knygelę, pasiruošęs mėgautis kiekvienu dėmesio vertu atradimu, pasirodė kariatų stovėjimo vietoje Sent Martens le Grand.

— Vežimą! — šūktelėjo jis.

— Tuojau, sere! — subliuvo kažkoks keistas žmonių padermės atstovas, apsvilkęs kilto švarku, su tokia pat prijuoste, po kaklu pasikabinęs skardą su numeriu, tarsi jis būtų įtrauktas į kokios nors retenybių kolekcijos katalogą. Tai buvo votermenas*. — Tuojau, sere! Ei, kuris ten vežimas pirmas?

* Kariatų nuomojimo stoties prižiūrėtojas.

„Pirmasis“ vežimas išniro iš smuklės, kurioje buvo betraukias savo pirmąją pypkę, ir misteris Pikvikas su visu lagaminu buvo kone svieste įsviestas į ratus.

— „Aukso kryžius“, — pasakė misteris Pikvikas.

— Šilingo tevertas laimikis, Tomi, — apmaudžiai pareiškė vežėjas savo draugui votermenui, kai fajetonas pajudėjo iš vietos.

— Kiek tam arkliui metų, drauguži? — pasiteiravo misteris Pikvikas, trindamas nosį užmokesčiui paruoštu šilingu.

— Keturiasdešimt dveji, — atsakė vežėjas, dėbtelėjęs skersomis.

— Ką? — nejučiomis ištrūko misteriumi Pikvikui, ir jis čiupo užrašų knygelę.

Vežėjas patvirtino tą patį. Misteris Pikvikas klausiamai įsispitrėjo jam į veidą, bet tasai buvo visai ramus, ir jis bematant užsirašė į knygelę išgirstąjį faktą.

— O kiek laiko jis be pertraukos išbūna pakinkytas? — kamantinėjo misteris Pikvikas, norėdamas dar ką nors išpešti.

— Dvi tris savaites, — atsiliepė žmogelis.

— Savaites! — net apstulbo misteris Pikvikas ir vėl išsitraukė knygelę iš kišenės.

— Šiaip jis stovi Pentonvilyje, — abejingai dėstė vežėjas, — bet mes jį retai teįleidžiam į arklidę dėl to, kad jis labai silpnas.

— Dėl to, kad silpnas! — visiškai suglumęs pakartojo misteris Pikvikas.

— Vos tik jį iškinkai iš vežimo — tuoj pargriūva, — aiškino vežėjas, — bet kai kinkydamas gerai priverži pakinktus, įtempi vadžias, jam nebėra kaip griūti. Be to, dar pritaisau porą dideliausių ratų — taigi užtenka arkliui pajudėti iš vietos, ratai rieda paskui jį, ir jisai norom nenorom turi bėgti priekin.

Misteris Pikvikas į užrašų knygelę žodis žodin užfiksavo visą pasakojimą, žadėdamas pateikti jį klube kaip nepaprasto arklių išvermingumo itin sunkiomis aplinkybėmis pavyzdį. Vos tik jis baigė rašyti, vežimas privažiavo „Aukso kryžių“. Vežikas stryktelėjo žemėn, iš vežimo išsiritė ir misteris Pikvikas. Misteris Tapmenas, misteris Snodgrasas ir misteris Vinklis, kurie nekantraudami laukė atvykstant savo įžymiojo vado, puolė su juo sveikintis.

— Čia už atvežimą, — tarė jis, atkišdamas vežikui šilingą.

Bet kaip apstulbo mokslingasis vyras, kai tasai patrakėlis trenkė monetą ant grindinio ir rinktiniais žodžiais paprašė suteikti tokį malonumą, — leisti už tuos pačius pinigus apskaldyti jam (misteriumi Pikvikui) ausis!

— Jūs išprotėjote! — pareiškė misteris Snodgrasas.

— Arba prisisiurbėte, — pasakė misteris Vinklis.

— Arba ir girtas, ir beprotis, — pataisė misteris Tapmenas.

— Nagi, eikite šen! — plyšojo vežikas, lyg prisukamas žaislas, maldamas orą kumščiais. — Eikite šen, visi keturi!

— Tai bent pramogėlė! Griebk, Semai! — pasigirdo riksmi iš būrelio vežikų, kurie, garsiai gagėdami, apsupo keleivius.

— Ko tu čia rėkauji, Semai? — pasiteiravo kažkoks džentelmenas juodais kartūno antrankoviais.

— Rėkauji! — atšovė tasai. — O kuriam galui jam prireikė mano numerio?

— Man jūsų numerio nereikia, — apstulbęs pralemeno Pikvikas.

— Tai kodėl jūs jį pasižymėjote? — neatlyžo vežikas.

— Niekur aš jo nepasižymėjau! — supyko misteris Pikvikas.

— Tik pagalvokite, — aiškino vežikas, kreipdamasis į minią: — Įsirioglina toksai šnipas tau į vežimą ir ima rašinėti — ne tik numerį, bet ir dar kiekvieną pasakytą žodį! (Misteriui Pikvikui toptelėjo galvon: užrašų knygelė!)

— Nejaugi! — nusistebėjo kažkuris kitas vežikas.

— Tikra tiesa, — patvirtino pirmasis. — O paskui, įsiutinęs tave iki muštynių, susiranda tris liudytojus, kad tie prieš tave duotų parodymus. Na, bet aš jam atsilyginsiu, nors už tai ir gaučiau pusę metų! Eikite šen!

Ir vežikas tęsė žemėn kepurę, tuo parodydamas visišką nepagarbą nuosavybei, paskui nutrenkė misteriui Pikvikui akinius ir atakavo toliau: vienu smūgiu sugurino misteriui Pikvikui nosį, kitu trenkė jam į krūtinę, trečiu — misteriui Snodgrasui į akį, ketvirtu — įvairumo dėlei — į liemenę misteriui Tapmeniui. Po to stryktelėjo ant grindinio, šastelėjo ant šaligatvio ir pagaliau išmušė misteriui Vinkliui visą turimąją oro atsargą; visa tai įvyko vos per keletą sekundžių.

— Kur policininkas? — sušuko misteris Snodgrasas.

— Kiškite juos po vandens siurbliu! — patarė karštų pyragaičių pardavėjas.

— Palaukite, atsiimsite už viską! — sušvokštė misteris Pikvikas.

— Šnipai! — šūkalojo minia.

— Nagi, eikite šen! — tebeplyšojo vežikas, visą laiką maldamas kumščiais.

Minia lig šiol pasyviai stebėjo vykstančią sceną, bet vos tik pasklido gandas, kad pikvikiečiai — šnipai, visi nepaprastai gyvai pradėjo svarstyti, ar iš tikrųjų nevertėtų paklausti įsikarščiavusio pyragaičių pardavėjo patarimo; sunku pasakyti, kokių smurto veiksmų prieš žmogų jie būtų griebęsi, jeigu šio triukšmo nelauktai nebūtų nutraukęs pasirodęs naujas pašalietis.

— Kas čia per linksmybė? — paklausė poaukštis liesas vyrukas žaliu fraku, staiga išniręs iš užvažiuojamojo kiemo.

— Šnipai! — vėl sušuko minia.

— Visai mes ne šnipai! — suriko misteris Pikvikas tokiu balsu, kad nešališkam žiūrovui nebegalėjo likti jokių abejonių.

— Vadinasi, ne šnipai? Tikrai ne šnipai? — kreipėsi vyrukas į misterį Pikviką ir, užtikrintais alkūnių mostais skirdamasis kelią pro minios veidus, ėmė artėti.

Mokslingasis mūsų vyras paskubomis paaiškino, kaip viskas buvo iš tikrųjų.

— Tad eime, — pasakė tas su žaliuoju fraku, jėga tempdamas paskui save misterį Pikviką ir visą kelią nesiliaudamas kalbėti. — Ei tu, numeris devyni šimtai dvidešimt ketvirtas, še tau pinigai ir nešdinkis... garbingas džentelmenas... gerai jį pažįstu... nedaryk kvailysčių... štai čia, sere... kur jūsų draugai... kaip matau, gryniausia klaida... neimkite į galvą... visko pasitaiko... netgi tvarkingiausiose šeimose... nėra ko nukabinti nosies... neturėjote laimės... pasodinti tokį... kad užkimštų srėbtuvę... žinos, kuo kvepia... prakeiktieji niekšai!

Nepažįstamasis, vis taip pat be paliovos stebėtinu greičiu vieną po kito žerdamas šitokius palaidus posakius, pirmasis nužirgliojo į keleivių laukiamąjį, o įkandin jo nusekė ir misteris Pikvikas su savo šalininkais.

— Čionai, padavėjau! — suriko nepažįstamasis, įnirtingai tampydamas varpelį. — Visiems taures karšto, stipraus, saldaus grego, kad būtų iki soties... pamušta akis, sere? Padavėjau, žalios jautienos džentelmeniui prie akies... žalia jautiena... geriausias vaistas nuo mėlynių, sere; labai gerai ir šaltas žibinto stulpas, bet šitai netinka... velniškai nepatogu visą pusvalandį stypsoti viduryje gatvės, prikišus akį prie stulpo... a?... nieko sau!.. cha cha!

Nepažįstamasis neatsikvėpdamas vienu mauku ištuštino pusę pintos garuojančio grego ir išsikėtojo kėdėje taip laisvai, tarytum nebūtų įvykę nieko ypatinga.

Kol jo bendrakeiviai kaip įmanydami dėkojo savo naujam bičiuliui, misteris Pikvikas turėjo pakankamai laiko patyrinti jo drabužius bei išvaizdą.

Tai buvo maždaug vidutinio ūgio vyras, tačiau dėl savo laibumo ir ilgų kojų atrodė gerokai aukštesnis. Jo žalias frakas „kregždžių uodegų“ laikais buvo iš tiesų dabitiškas drabužis, bet, matyt, tuomet puošė daug žemesnį vyrą, nes numurzintos ir išblukusios rankovės vos tesiekė riešus. Frakas buvo užsagstytas iki pačios pasmakrės, grasindamas sprogti per nugarą; kaklą dabino senamadiška kaklaskarė, tačiau marškinių apykaklės nesimatė nė žymės. Trumpokos juodos kelnės buvo nusėtos blizgančių dėmių, kurios paprastai liudija apie ilgą tarnybą, ir kelniakilpėmis tvirtai pritemptos prie poros ne kartą lopytų pusbačių, lyg norint paslėpti baltas nešvarias kojines, kurios vis dėlto matėsi kuo aiškiausiai.

Iš po senos priplotos skrybėlės netvarkingais kuokštais krito ilgi juodi plaukai, o tarp pirštinių ir frako rankovių atraitų švytavo pliki riešai. Jo veidas buvo liesas ir suvargęs, tačiau visa jo esybė alsavo kažkokiu neaprašomu atsainiu įžūlumu ir didžiu pasitikėjimu savimi.

Toks tad buvo žmogėnas, kurį misteris Pikvikas apžiūrinėjo pro akinius (laimė, atrastus) ir į kurį, bičiulių iškalbai išsekus, kreipėsi jis pats, rinktiniais žodžiais reikšdamas karščiausią padėką už ką tik suteiktą pagalbą.

— Nėra už ką, — atsakė nepažįstamasis, staigiai nukirsdamas jam skiriamus žodžius. — Prikalbėta tiek ir tiek — daugiau nė žodžio. Na ir šaunuolis tas vežikas... gerai pasidarbavo kumščiais; bet jei aš būčiau buvęs jūsų bičiulis žaliuoju švarku... rauk mane velniai... būčiau sutrupinęs jam makaulę... dievaži... nebūtų spėjęs nė žioptelti... taip pat ir tam bandelninkui... nemeluoj!

Šį žodžių srautą pertraukė įėjęs Ročesterio vežėjas, kuris pranešė, kad „Komodoras“ ruošiasi išvykti.

— „Komodoras“! — sušuko pašokęs nepažįstamasis. — Mano karieta... vieta užsakyta... viršuje... leidžiu užmokėti jums už grogą... nenoriu keisti penkinės... prastas sidabras... Bramedžemo sagos*... manęs neapmaus... nieko neišeis... ar ne tiesa?

Ir jis išmaningai papurtė galvą.

Bet atsitiko taip, kad misteris Pikvikas ir jo bendrakeleiviai Ročesterį taip pat buvo pasirinkę savo pirmąją sustojimo vietą; pareiškę naujam pažįstamajam, kad keliauja į tą patį miestą, jie nutarė persikelti į karietos galą, kad visi galėtų sėdėti kartu.

— Ropškītės į viršų, — tarė nepažįstamasis ir ėmė taip skubiai tempti misterį Pikviką ant stogo, kad šio džentelmeno orumui iškilo labai rimtas pavojus.

— Bagažo bus, sere? — pasiteiravo vežėjas.

— Kieno? Mano? Štai vyniojamojo popieriaus ryšuliukas... tai ir viskas... kiti daiktai plaukia jūra... užkaltos skrynios... didžiulės kaip trobos... velniškai sunkios, — paaiškino nepažįstamasis, stengdamasis kuo giliausiai įmurdyti į kišenę vyniojamuoju popierium apsuktą paketėlį, kurio visos žymės leido įtarti, jog jame suvynioti vieneri marškiniai ir nosinė.

— Galvas! Galvas! Saugokite galvas! — sušuko plepusis bendrakeleivis, išvažiuojant pro žemą vartų arką, pro kurią tais laikais galėdavai patekti į užvažiuojamąjį kiemą. — Siaubinga vieta... pavojingas dalykas... anądien... penke-

* Bramedžemo (iškraipytas Birmingamo pavadinimas) sagos — turima galvoje Birmingame susekta pinigų padirbinėjimo afera.

tas vaikučių... motina... aukšto ūgio ledi... valgė sumuštinis... pamiršo arką... triokšt!.. pykšt!.. vaikai atsigręžia... motina be galvos... sumuštinis rankoje... o burnos nebėra... šeimos galva nusirito... neapsakomai šurpu! Žiūrėte į Vaitholą, sere?.. puiki vieta... mažas langelis... ten irgi viena galva nusirito nuo pečių* ... a, sere?.. jis, matyt, irgi truputį užsižioptojo... ar ne, sere, a?

— Aš ką tik maščiau, koks keistas ir nepastovus žmogaus likimas, — tarė misteris Pikvikas.

— A, suprantu: vieną dieną į rūmus pro duris, o kitą — laukan pro langą. Filosofas, sere?

— Žmogaus prigimties stebėtojas, sere, — atsakė misteris Pikvikas.

— Taip? Aš irgi. Kaip ir dauguma žmonių, kurie nedaug teturi darbo ir dar mažiau — pajamų. Poetas, sere?

— Mano bičiulis Snodgrasas turi stiprią poeto gyslelę.

— Aš irgi, — pasisakė nepažįstamasis. — Epinė poema... dešimt tūkstančių eilučių... Liepos revoliucija... sukurta įvykių vietoje... dieną — Marsas, naktį — Apolonas... griaudžia patranka, skamba lyra.

— Jūs buvote tų šlovingųjų įvykių dalyvis, sere? — paklausė misteris Snodgrasas.

— Ar aš buvau? O kaipgi**... pykšt iš muškietos... galvon pykšt mintis... strykt į vyninę... užrašau... vėl atgal... pykšt! pokšt!.. dar viena mintis... vėl vyninė... rašalas ir plunksna... vėl laukan... mušk, žudyk!.. kilnūs laikai, sere! Jūs sportininkas, sere? — staiga jis grįžtelėjo į misterį Vinklį.

— Truputelį, sere, — atsakė tasai džentelmenas.

— Puikus užsiėmimas, sere... nuostabus... šunys, medžioklė su šunimis, sere?

— Dabartiniu metu — ne, — atsakė misteris Vinklis.

— Nejaugi? Patarčiau laikyti šunis... šaunūs gyvulėliai... protingi padarai... turėjau kitąkart šunį... pointeris... nuostabiausia nuovoka... kartą išėjau medžioti... noriu įeiti į aptvertą vietą... sušvilpiau... šuo sustojo... švilpiu vėl... Ponto!.. nė iš vietos, tartum įbestas... šaukiu... Ponto! Ponto!.. nė krust... stovi it suakmenėjęs... akys įsmeigtos į lentą... žvilgtelėję aukštyn... žiūriu — skelbimas... „Miško sargui įsakyta šaudyti visus už aptvaro pasirodančius šunis“... nenorėjo eiti... nuostabus šuo... vertingas šunelis... nepaprastai!

* Turimas omeny karaliaus Karolio I nukirsdinimas.

** Įsidėmėtinas misterio Džinglio vaizduotės pranašiškos galios pavyzdys: šis pokalbis vyko 1827 metais, o revoliucija — 1830. (*Aut. past.*)

— Pažymėtinas įvykis! — nusistebėjo misteris Pikvikas. — Gal leisite jį užsirašyti?*

— Žinoma, sere, prašau... yra bent šimtas pasakojimų apie tą šunį... Gražutė mergina, sere? (Misteriui Treisiui Tapmeniui, kuris svaidė anaip tol ne pikvikietiškus žvilgsnius į jauną ledi pakeleje.)

— Labai! — sutiko misteris Tapmenas.

— Anglų merginos ne tokios puikios kaip ispanės... žavingos būtybės... plaukai kaip agatas... juodutėlės akys... grakščios figūros... meilūs padarėliai... gražuolės!

— Jums teko būti Ispanijoje, sere? — paklausė Tapmenas.

— Aš ten gyvenau metų metus.

— Daug pergalių, sere? — kamantinėjo misteris Tapmenas.

— Pergalių? Tūkstančiai! Don Bolaras Fizgigas... grandas... vienturtė dukrelė... dona Kristina... puiki būtybė... beprotiškai įsimyli... pavydus tėvas... kilniaširdė duktė... gražaus stoto anglas... dona Kristina netenka vilties... išgeria ciano vandenilio... mano lagamine skrandžio zondas... operacija... begalinis senojo Bolaro džiaugsmas... sutikimas tuoktis... sujungtos rankos, upeliai ašarų... romantiška istorija... nepaprastai!

— Ar dabar toji ledi Anglijoje, sere? — pasiteiravo misteris Tapmenas, kuriam jos grožybės padarė neišdildomą įspūdį.

— Mirė, sere... mirė, — atsakė nepažįstamasis, prie dešinės akies prisidėdamas batisto nosinės likučius. — Nebeatsigavo po skrandžio valymo... pakirstas organizmas... ligos auka.

— O jos tėvas? — pasidomėjo poetiškasis Snodgrasas.

— Sąžinės graužimas ir neveltis, — atsakė nepažįstamasis. — Staiga dingio... kalbos visame mieste... visur išgriozdžia... jokių pasekmių... fontanas didžiojoje aikštėje staiga nustojo švirktę... bėga savaitės... vis dar neveikia... pasamdo darbininkus, kad jį išvalytų... išsiurbia vandenį... atranda uošvį, įstrigusį didžiamame vamzdyje galva žemyn... dešiniajame bate... viso gyvenimo išpažintis... jį ištraukia, ir fontanas ima švirkti tartum niekur nieko.

— Ar leisite man užsirašyti šią meilės istoriją? — giliai sukrėstas paklausė misteris Snodgrasas.

— Prašau, prašau, sere... ir dar bent penkiasdešimt istorijų, jei tik įdomu

* Nors misterio Pikviko užrašų knygelėje šis įvykis vadinamas „pažymėtinu“, tačiau mes negalime susilaikyti kukliai nepaprieštaravę šiam mokslingajam autoritetui. Nepažįstamojo pasakojimas nė ketvirtadaliu nėra toks įdomus, kaip kai kurie pasakojimai iš misterio Džeso rinkinio „Pabiros“. Pontas visiškai nublanktų prieš jo aprašomus šunis. (*Aut. past.*)

klausytis... nepaprastas mano gyvenimas... įdomi mano biografija... ne ypatinga, bet ir ne kasdieniška.

Tokias istorijas, kaip įterptinį epizodą išmesdamas elio bokalą, kai būdavo keičiami arkliai, porino nepažįstamasis, kol jie visi pasiekė Ročesterio tiltą; tiek misterio Pikviko, tiek misterio Snodgraso užrašų knygelės buvo pilnos jo nuotykių aprašymų.

— Didingi griuvėsiai! — su jam būdingu poetiniu įkarščiu sušuko misteris Ogastas Snodgrasas, kai jie išvydo puikią seną pilį.

— Koks objektas senovės mylėtoju! — nejučiomis išsprūdo misteriui Pikvikui, kai jis prisidėjo prie akies žiūroną.

— O taip! Graži vieta, — patvirtino nepažįstamasis, — nuostabūs griuvėsiai... niūrios sienos... virstantys skliautai... tamsios užunarvės... sukrypę laiptai... ir sena katedra... pelėsių kvapas... maldininkų kojų ištryptos senovinės pakopos... mažos saksiškos durelės... klausyklos, panašios į kasininkų būdeles teatruose... juokingi tie vienuoliai... popiežiai, izdo lordai ir šiaip visokie senoliai putliais, raudonai nuteptais veidais ir nudažytais nosimis, kasdien iškeliami paviršiun... buivolo odos švarkai... muškietos su dagčiais... sarkofagas... graži vieta... senos legendos... nuostabios istorijos... puikumėlis!

Nepažįstamasis postringavo be paliovos, kol jie pasiekė „Buliaus“ viešbutį Didžiojoje gatvėje, kur jų karieta sustojo.

— Jūs čia apsistosite, sere? — paklausė misteris Natanielis Vinklis.

— Čia? — Ne... o jums praverstų... neblogas viešbutis... minkštos lovos... greta Raito viešbutis... baisūs brangininkai... žvilgtelsi į tarną... ir tau prie sąskaitos primuša pusę kronos... papietausi pas bičiulį... nuplėš daugiau, negu tau kainuotų valgant viešbutyje... keisti tipai... iš tikrųjų!

Misteris Vinklis pasilenkęs šnipstelėjo keletą žodžių misteriui Pikvikui, misteris Pikvikas — misteriui Snodgrasui, šis — misteriui Tapmenui, ir visi sutikdami linktelėjo. Tada misteris Pikvikas kreipėsi į nepažįstamąjį:

— Šįryt, sere, jūs mums padarėte labai didelę paslaugą, tad leiskite nors kukliai jums atsidėkoti — teikitės su mumis papietauti.

— Su didžiausiu malonumu... nepatogu patarinėti, bet kepta višta su grybais... pirmos rūšies patiekalas! Kelintą valandą?

— Tuojau pažiūrėsim, — tarė misteris Pikvikas, išsitraukdamas laikrodį. — Dabar beveik trys. Ar penktą galėtumėte?

— Man kaip tik, — sutiko nepažįstamasis, — lygiai penkiomis... o kol kas... viso geriausio!